

XIII évfolyam * szám 8.

1930 Január 11

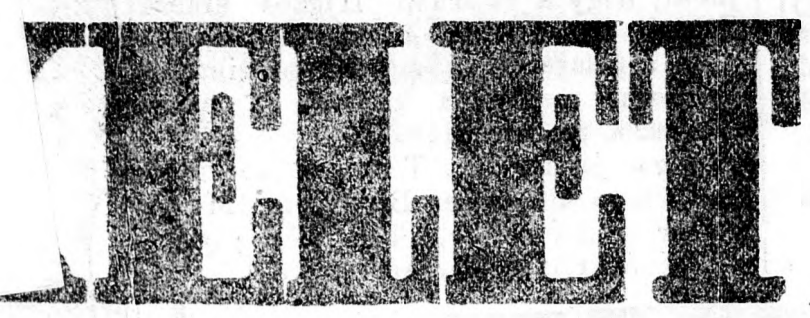
Szombat

Ramaseker Robert
Budapest

Diszta 2. t. e. 8.

Ara 5 lel

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Száda Baran L. Pop (v. Brassai-u.) 16
Teloten 9-77.

Éjjeli telefon (nyomda) 187.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre ... 1150 Lel
Félévre... 600 "
Negyedévre ... 320 "
Egy hónapra ... 110 "
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerint vétetnek fel.

Fantasztikus számok

Tények és érvek helyett hagyjuk ez-
tall ismét beszélni a számokat. Nincs
a stülisztikai forma, amely a való-
ságot oly cinikus nyíltsággal és me-
telenséggel tudná megjelentetni, mint
a statisztikai számok rideg és mégis
hipnotikus, szuggesztív ereje. Eszten-
dőkön keresztül panaszkodtunk és dö-
ngtünk az adóterheknek vérlázítóan
gazságtalan elosztása ellen. Esztendő-
n keresztül bizonygattuk, hogy Erdély
gazdaságának nedvei Bukarest felé
ramlanak, hogy az erdélyi megyéket
egy sarcolják, a főleg a régi király-
ságból idekerült politikai és pénzügyi
potentátok, mint egykor a prokonzulok
Róma meghódított tartományait és Bu-
karest jöleté, különösen a háboru utáni
észtendőkből sokban hasonlított a
császárságkorabeli Rómához, amelynek
számára épugy guráltak egykor az ara-
k a meghódított tartományokból.

Ezutal beszéljenek a számok: A ko-
szvári pénzügyigazgatóság közli, hogy
Kolozs megye különböző adók címén 1
milliárd 945 millió lejt fizetett be az ál-
lam kasszájába. Tehát csaknem 2 mil-
iárd lejt hajtott ki az adóprés az el-
múlt esztendőben ebből a szegény és
területben sem nagy kiterjedésű vár-
megyében is nagy ez az
összeg. De valósággal fantasztikus ará-
nyokat ölt a többi megyék teljesítme-
nyének és a költségvetési előirányzat
összegeinek árnyékában. Az 1930. évi
költségvetés egyenes és indirekt adók-
ból 23 és fél milliárd lejt irányoz elő.
Ha a Kolozs megyében inkasszált 2
milliárd lejt úgy vesszük, mint a be-
fizetett egyenes és indirekt adók ösz-
szegét, ezt azt jelentené, hogy az állam
összadóijalap vételeinek több mint 8 szá-
zalekét fedezi Kolozs vármegye. Más
szóval: Ha az országnak tizenegy más
vármegyéje fizetne annyi adót, mint
Kolozs megye, úgy Madgearu nyu-
godtan alhatna: az egyenes és indirekt
adókból előirányzott bevételek bősége-
sen fedezve volnának. Es Romániában
nem 12, hanem 71 vármegye van és
ezek között Kolozs megye távolról sem
a legnépesebb és még kevésbé a leg-
gazdagabb.

A helyzet nem épen ilyen tragikus.
A 2 milliárd lejtben olyan összegek is
foglaltanak, amelyeket nem adó, ha-
nem más címenek fizetett be a megye
lakossága. Így például különböző lete-
lek címén mintegy 300 millió lejt folyt
be, a nyugdíjalap bevételei kiszajátított
pölkéért ugyancsak jelentős összegek
folytak be. Hozzávetőlegesen a kizáró-
lag adókból a megyében inkasszált
összeg összege nem haladja meg az
1 milliárd 200 millió lejt. Ez még min-
dig azt jelenti, hogy Kolozs vármegye
négyeszer annyi adót fizet, mint amennyi
nyit kellene fizetnie, mert a költség-
vetési előirányzatot alapul véve, egy
megyére átlagosan mindössze 300 mil-
ió lejt adó esik.

De menjünk tovább. A kolozs megyei
államjövédéki igazgatóság 227 millió
535 ezer lejt inkasszált az elmúlt eszt-
endőben. A vámhivatal bevételei 243
millió 214 ezer lejt tettek ki. A két
fenti tétel alatt tehát külön egy fél
milliárd lejt fizetett be Kolozs megye
az állam kasszájába. Az állam jövédé-
mei tehát ebben a magyében a 2 mil-
iárd lejt jóval meghaladják. Sajnos nem
állnak pontos statisztikai adatok rend-
kezésünkre. Az azonban nyilvánvaló,
hogy Kolozs megye jóval erején felül
adózott és a többi megyékhez viszonyít-
va, igazságtalanul nagy arányban vette

ki részét a közterhek viseléséből. Meny-
nyit fizetett adó címén Ilfov megye,
amely egyike az ország legnagyobb me-
gyéinek és amelyhez még Bukarestet
az ország fővárosát is hozzá kell szá-
mitani. Nem állnak statisztikai adatok
rendelkezésünkre, mert az illetékes fő-
rumok gondoskodtak arról, hogy ezek
az adatok ne kerüljenek nyilvánosságra.
De a fentebbi számadatokból bárki is
könnyen megfelelő képet alkothat ma-
gának arról, hogyan történik az adó-
kivetés és az adóbehajtás az ország
többi részeiben, elsősorban pedig a régi
királyságban, amelynek tradícióiba gyök-
eredzett az, hogy nem fizet adót.

Ezek a számok kézenfekvő feleletet
adnak arra a kérdésre: miért sújtja Er-

délyt különösképpen a gazdasági válság.
Ezek a számok egyszerűségével ma-
gyarazzák meg azt a régi igazságot,
hogy a tulzába hajtott adópolitika el-
kerülhetetlenül az adóalany kimerülé-
séhez és minden gazdasági iníciatíva
megfojtásához kell, hogy vezessen.

Madgearu pénzügyminiszter szí-
goru adótörvényei általános elégedetlensé-
get váltottak ki az országban. Erdély-
ben jogosult volt ez az elégedetlenség,
mert Kolozs megye ötletszerűen kirágyá-
dott példája bizonyítja azt, hogy az
erdélyi vármegyék erejükön felül tet-
tek eleget a költségvetési egyszulval
szembeni hazafias kötelességüknek. A
régí királyságban azonban maradék
nélkül végre kell hajtani ezeket a tör-

vényeket, mert az eddigi tartományi
politika folytatása nemcsak Erdély gaz-
dasági megfojtását, de az egész or-
szág gazdasági megfojtásának felboru-
lását fogja maga után vonni. Ha a
nemzeti parasztpárti kormány nem fog-
ja keresztülvinni azt a nagy pénzügyi
reformot, amely lehetővé teszi az adó-
terheknek az egyes országrészek és ter-
melőrétegek közötti igazságos elosztá-
sát, ugy nem lesz biztosítható a költ-
ségvetés egyensulya, mert az erdélyi
vármegyék ki fognak merülni nem kö-
telességtudásukban, de gazdasági ere-
jükben.

Epen ideje, hogy végetérjen már a
prokonzul politika.

Bulgáriával létrejött a megegyezés?

Ma és egész vasárnap a magyar terve- zet megvitatása fogja dominálni a há- gai konferencia tanácskozásait

Tifulescu külön tanácskozásra ült össze a bolgár delegátusokkal. Snowden Németország pártján áll a szankciók kérdésében

Hága, január 10. Az a nagy vajadás,
mely most Hágában az eurpai konszoli-
dációt akarja létrehozni, egyelőre csak
egy sovány, koros egeret szült: a Bulgá-
riával való megegyezés állítólag létrejött.
Azonban csak állítólag, mert minden
egyenes híradást, mely valamilyen ered-
ményről számol be, — az illetékes távirati
irodák és sajtóorganumok sietnek megca-
folni. A "bizalmas" értekezletek átka
minden egyes jelentésből kiviláglik s ki-
válóan alkalmas arra, hogy elrejtse, vagy
elfordítsa a valóságot, mely a kulisszák
mögött húzódik meg. Kétségtelen, hogy
a legkülönbözőbb és legellentmondóbb
híradásokból nem lehet tiszta képet for-
málni. Sőt csak a káosz különböző rán-
gásai azok, melyeket az újságírói toll re-
gisztrálhat.

A konferencia tárgyalásairól egyébként
a következő újabb jelentések számol-
nak be:

A német delegáció fenntartja Németország jogát a moratórium-kérésre

Hága, január 10. A hat meghívó hata-
lom delegátusai délután folyamán újabb
értekezletet tartottak, amelyben a német
jövátételei fizetések terminusairól és a mo-
ratorium kérdéséről volt szó. Kiszivárgott
hírek szerint a német delegáció most is
fenntartja magának a jogot moratórium
kérésére, arra az esetre, ha a teljesített
fizetések következtében az ország gazda-
sági válságba kerülne, vagy a valuta na-
gyobbarányu értékesökkenést szenvedne.

A bolgár jövátételek kérdésében még
sok vitás pont elintézetlen. A bolgár de-
legáció a mai megbeszéléseken előterjeszt-
ett ajánlatokra válaszul hosszabb gon-
dolkodási időt kért, amit a tárgyaló de-
legátusok megadtak. A keleti jövátételek-
kel foglalkozó bizottságot ezért csak
ma délelőttre hívják össze s ezen az ülés-
en is a bolgár kérdésekkel foglalkoznak.

A hágai esti lapok jólinformált körökből azt az értesülést közlik, hogy a mai bizalmas megbeszéléseken a bolgárokkal az ammunításiok tekintetében létrejött a megegyezés.

Eszerint Bulgária évi fizetési kötelezett-
sége 11 millió aranyfrank lesz 37 éven

át. Még elintézetlen a többek közt Bulgá-
riának egymásközi pénzügyi viszonya.

A közvetítő megoldások kérésére a ma-
gyar kérdésben ma is folytatódott. Az
angolok, franciák és olaszok együttesen
fáradoznak egy tárgyalási alap kidolgo-
zásán, amelyet a feleknek elfogadásra
ajánlhatnak. A delegációk körében az esti
órákban odanyilatkoztak, hogy ilyen for-
mula már elkészült s azt holnap a felek-
kel folytatandó bizalmas megbeszéléseken
ismertetni fogják. Állítólag a közvetítő
akció nem adja fel a döntőbíráskodás
elvét. A magyar kérdés hosszantartott
előkészítés után a bizottságban szombaton
valószínűleg délután kerül sorra. Ez al-
kalommal Bethlen részletekbe menő is-
mertetést ad a magyar álláspontól. A
magyar kérdés alighanem lefoglalja a bi-
zottság vasárnapját is.

Az osztrák delegáció ma tovább tár-
gyalt a kisantant államok delegációival.
Noha az osztrák jövátétel egyszerű pro-
bléma, ebben a kérdésben sem várható
szombat este előtt végleges eredmény.

Benes egyik holland hírszolgálati irodá-
nak nyilatkozott adott s ebben annak a
meggyőződésének adott kifejezést, hogy
ez a konferencia lesz a legsikeresebb lik-
vidáló értekezlet. A cseh külügyminiszter
azt hangoztatta, hogy Magyarország be-
kapcsolása teremthet normális helyzetet
Középeurópában.

Németország opponál a franciák újra megszállási szankciója ellen

Hága, január 10. A konferencián teg-
nap semmi pozitív eredményt sem sike-
rült a bizottsági-üléseken elérni. A német
jövátételekkel foglalkozó bizottság ülésén
a németek a szanciókkal szemben érvel-
tek s nem akartak belemenni abba, hogy
Németország nem fizetése esetére automa-
tikusan álljon helyre a hatalmak a ver-
saillesi békeszerződés 450 szakaszában bi-
zosított azon joga, hogy a német terü-
leteket katonailag újra megszállhassanak.
Kiszivárgott hírek szerint Snowden sem
idegenkedett a német álláspont támoga-
tásától.

A keleti jövátételekkel foglalkozó bizottságban Bulgária jövátételei kötelezettségeinek megállapításá-

ra irányuló tárgyalások akadtak meg,

mert a bizottság helyesebbnek ítélte, hogy
a bolgár megbízottak Románia delegátu-
saival a bizottságon kívül folytassanak
tárgyalást.

Egyes hírek arról szóltak, hogy a keleti
jövátételei bizottság tudatosan igyekszik a
bolgár kérdésben a megegyezés halasztá-
sára mindaddig, míg a magyar kérdésnek
a bizottság elé történő előkészítése kellő
stádiumba nem jut.

Hága, január 10. A holland királynő
által adott estélyen az uralkodóház tagjai
több fődelegátussal beszélgetést folytattak.

A hágai Vaderland a keleti jövátételek-
ről írott cikkében beavatott helyrőljárt
az inform, közli, hogy a bolgár kérdésben
jóírmán már teljesen kész a megegye-
zés. Az osztrák kérdésben is bizonyosra
vehető, hogy meg fognak egyezni és a
hatalmak delegátusai már felvették az
érintkezést szakértők útján a magyar de-
legációval s a bizottság elé kerülő tárgya-
lási anyag tekintetében a magyarokkal is
felvették a tárgyalásokat.

Elkészült a magyar tervezet vagy nem készült el?

Hága, január 10. Loucheur, Piralli és Phi-
lips tegnapi Bethlennél tett látogatásával ka-
pocsolatban a lapok azt írják, hogy a delegá-
tusok közölték a magyar miniszterelnökkel
azt az egyöntetű megegyezés alapján létre-
jött tervezetet, amelyet a hatalmak a magyar
jövátétel ügyében készítettek. A sajtó azt is
közölte, hogy a tervezet ismertetésével egy-
időben ismertették a tervezetet a kisantant
államok delegációival is. Mint a déli lapok
beavatott helyről értesülnek, a tegnapi látog-
atás alkalmával a három delegátus a magyar
miniszterelnökkel semmiféle konkrét javasla-
tot sem ismertettek.

Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy a tervezet még nem is készült el teljesen s elkészültéig a hatalmak bizalmas jellegű iratként kezelik.

A délelőtti órákban az újságírókat úgy in-
formálták, hogy a hatalmak tervezete a ma-
gyar jövátétel kérdésében hangsulyozza azt
az alap gondolatot, hogy Magyarországnak és
a szomszéd államoknak az összes függő kér-
déseket rendezniök kell s emellett a tervezet
arra igyekszik, hogy a jogi álláspont tiszte-

letben tartásával gyakorlati téren találjanak módot az ellentétek áthidalására.

Az olasz, francia és angol pénzügyi szakértők nagy vonásokban már tegnap este ismertették a magyar pénzügyi szakértők előtt a megoldási tervezeteket. Az előkészítő tárgyalásokat ma folytatták.

Schacht a konferencia megtorpedezésére készül?

London, január 10. Parker Gilbert,

Németország amerikai volt jóvátételi fő biztosa afeletti aggodalmának adott kifejezést, hogy a vasárnap Hágába érkező Schacht dr., a német birodalmi bank elnöke a nemzetközi jóvátételi pénzügyi kérdéseknél meg fogja kísérelni a hágai értekezlet megtorpedőzésát.

Hága, január 10. Titulescu ma külön tárgyalásra ült össze Burov és Molov bolgár miniszterekkel. Tárgyalási anyag: a szaksztráit bolgár javak ügye.

A városok problémái

A nagyváradi „városok kongresszusának” gyakorlati tanulságai

Irtá: Dr. Váradi Ödön

Nagyváradon nem régen tartották meg a városok kongresszusát, amelyre megjelentek országunk nagyobb városainak polgármesterei. A városok kongresszusán több, a városok jövő fejlődését illető terv merült fel. E kongresszus alkalmával egy pár fontosabb problémát óhajtanánk megbeszélui.

I. A munkanélküliség és a szegényügy kérdése.

A munkanélküliség és a szegényügy rendezése már a múlt évben nehéz problémát képezett. A gyárak, iparvállalatok jelentékeny leépítése, az építőipar évek óta tartó katasztrófális pangása egyre növeli a munkanélküliséget és a szegénységet. Nagyvárad városára a célra a múlt évben több milliót fordította a szegények, a munkanélküliek között végszükségükben a lakbért fizette ki, e mellett társadalmi propaganda útján is jelentékeny összeget gyűjtött össze, melegező szobákat állított fel, ahol étkezést is nyújtott.

Fájdalom azonban, ezek a módszerek a kérdést megoldásra vinni nem tudják. Ez a fel fogás alakult ki a városok kongresszusán is. A társadalmi uton való gyűjtés nagyon nehezen megy. A kereskedők iparosok, lateinerek e jelentékeny része is nehéz gondokkal küzd. A kényszer-egyezségek fekete statisztikája egyre megdöbbentőbb módon gyarapszik. A polgárság az adót is nagyon nehezen tudja fizetni, egyre szaporodnak a kincstári árverések és így e gazdasági válság folytán jelentékenyebb összeg összeszedésre számítani nem lehet. Másrészt maguk a városok költségvetésükben nem tudnak megfelelő összeget előteremtteni, minthogy a városok terhe amúgy is egyre szaporodik, annál is inkább, mert az állam is jelentékeny terhet ró rájuk, amikor a rendőrség, a kórház fenntartásával járó jelentékeny összegeket is a városoktól igényeli. A társadalmi jótékonyágnak pedig az a borúnya, hogy a társadalmi jótékonyág kötelező erővel nem bírván, az alóla bárki kivonhatja magát. Így történik azután, hogy mindég ugyanazok a jóérzésű emberek az adózók, míg a vagyonos osztály egy tetemes részekivonja magát az adakozás alól.

Nagyváradon a szegényügy és a munkanélküliség problémáját igen szerencsésen óhajtott megoldani Szabó Károly városi tanácsos. Az ő eigondolása az volt, hogy Nagyvárad városa készítsen egy szabályrendeletet, amelynek értelmében minden lakás után, kivéve a kis egy- és kétszobás lakásokat, progresszív emelkedő, úgynevezett szegényadó, helyesebben szegény-taksza lett volna kivetve, amely takszából eredő jövedelem a téli inséges hónapokban a munkanélküliek és a szegények részére lenne fordítandó. A városi tanács ezen alapelve alapján a szabályrendeletet el is készítette és fel is küldötte a belügyminiszternek, sajnos azonban ott nem nyert jóváhagyást.

Emil Ludwig

Table with 2 columns: Name and Price. Items include Juli 14, Bismarck, Napoleon, Tom C. Sylvester, Der Menschensohn, Kunst und Schicksale.

LEPAGE-nál Kvár.

Már pedig a szabályrendelet sokmillió bevételre eredményezett volna. Nagyobb abból állott volna, hogy ily módon senki se vonhatta volna ki magát ezen szociális kötelesség alól, hogy a munkanélküliek és a szegények nyomorán enyhítsen. A városok kongresszusán felvetődött ezen taksza kivetésének gondolata is és azt a városok kongresszusa heilyenlőnek és keresztülviendőnek találta.

Mintthogy azonban a belügyminiszter szabályrendeletileg nem óhajtotta ezt megvalósítani, az volna szükséges, hogy maga a kormány nyújtson be egy ilyen törvényjavaslatot, amely megengedi, hogy a törvényben szabályozandó százalékos erejéig minden város jogosult legyen a területén mutatózó szükséglet szerint bizonyos százalékot kivetni az állami adó után, amely kivetett összeg, a fenti célokra az egyes városok rendelkezésére álljon. Ez a taksza a bármily címen fizetett állami adó bizonyos százaléka volna, persze szerényebb összegű, minthogy az adók amúgy is magasak és erősen igénybe veszik a polgárság teherbíró képességét. De még ennél is megfelelőbb mód gyanánt mutatózóknak, ha az elfoglalt lakószobák után szobánként bizonyos taksza kivethető volna, amely a fizetett alappéremek bizonyos megállapítandó százalékát képezné. Ily módon minden egyes városnak és községnek évenként nagyobb alap állna e célra rendelkezésre. Lapjaink nap-nap után újabb munkás-elbocsátásokról számolnak be. Egyszerre a munkanélküliség. Az utcán szaporodnak a koldusok és a jótékonyági egyesületek minden lelkes akciója hiába való, legfeljebb ideiglenes, pár napi segítségre elegendő, de a téli hónapok hosszú idejének nyomorúságát nem tudja enyhíteni. Akinek módja van rá, aki állásban van, akinek jövedelme van, tartozik támogatni azt, aki önhibáján kívül elvesztette a kereseti lehetőséget, tartozik segíteni a beteget, a nyomorgókat, akik a kétségbeesés szélén állnak. A bűnügyi statisztika szomorúan mutatja, hogy a vagyon elleni bűncselekmények túlnyomó részét, a lopást, rablást a munkanélküliség és a végszükség idejei elő, és mindannyiunk kötelessége ezt lehetőleg elhárítani. A szegény-taksza a jövedelem arányában és a jövedelem után levő kivetve igazságos, s minthogy az országra kiterjedő törvény szabályozná, kötelező erővel bírna mindenkiére és így mindenki résztvenne a bajok orvoslásában. Nagyon kíváncsok volna tehát, hogy egy ilyen pár szakaszból álló törvényt a kormány sürgősen elkészítsen és soronkívül megvitatasson. A városok figyelmébe kell ajánlanom azt a megoldási módot, amit Nagyvárad városi tanácsához intézett beadványomban felvetettem és amit a pénzügyi bizottság legutóbb tartott ülésén dr. Adorján Emil is a legelkésebben, hatásos érvekkel támogatott.

Ezen indítvány szerint a városok költségvetésébe a bevétel bizonyos százalékát legalább is évi ötszázalékát arra kellene előirányozni és felhasználni, hogy ebből a város évenként több bérpalotát építhessen. Nálunk, Nagyváradon egy évi bevételre a városnak kb. 200,000.000 lei. Ha ebből 5 százalékot fordítana építkezésre, ez az építőiparhoz tartozó sok munkásnak adna kenyeret és ily módon amunkanélküliség egy tekintélyesebb részét megtudná szüntetni, másrészt pedig ily módon a városok vagyona az építendő bérpalotákkal évenként gyarapodna. Ez a mód lehetővé tenné, hogy ilykép a váro-

Kellemes borotválkozás és penge megtakarítás csakis a NIVEA-CREME

NIVEA-CREME

használatát után érhető el. Dörzsölje be arcát — szappanzás előtt — alaposan Nivea-krémmel. On csodálkozni fog, hogy azután a kés mily könnyedséggel szalad és minden legcsekélyebb fájdalom nélkül és anélkül, hogy a borotva a bőrt izgatná, történik az eddig oly kellemetlen borotválkozás. Csakis a Nivea-Creme tartalmazza a bőrvédő eucerit és ebben rejlik kitűnő hatása. Minták díjtalanul! A Nivea-Creme behatol a bőrébe és nem hagy lényeg magán. Mindenütt kapható.

Dozások Let 10.-, 16.-, 34.-, 72.-. Tubusok tiszta onból Let 30.- és 45.-. Emil Ziegler, Braşov-Brassó, Vasut-uca 43

sok a bérpaloták jövedelmében állandó bevételre tegyenek szert, másrészt tapasztalat szerint az építkezések, vagy bérházak ára emelkedvén, ezáltal a városi vagyona is egyre gyarapodás. Ezek szerint az volna a terv, hogy akkor, amikor a személyi kiadások, a költségvetés jelentékeny részét teszi ki, a városi polgárság által befizetett összegből, taksákból gyarapodik is a város vagyona. Egyrészt tehát segít a munkanélküliségen, másrészt pedig gyarapítja évről évre a városok vagyona, mert ha például 10 éven át

Nagyvárad városa évi 10 millió lejt fektet bérházakra, 10 év alatt 100 millióval gyarapodna a város vagyona. Ugyanígy módon kellene cselekednie a nagyobb városoknak is, mert hiszen 10 millió nem olyan összeg, amit e célra elő nem lehetne irányozni és e bérház-építkezésekhez a kormány is — tekintve annak szociális jelentőségét — bizonyára hozzájárulna. A munkanélküliség megszüntetésének tehát a városi bérház-építkezések is jelentékeny eszköztül szolgálhatnának.

Nyilvánosságra hozták a Heimwehr titkos alkotmánytervezetének szövegét

Bécs, január 10. A „Wiener Allgemeine Zeitung” csütörtöki számában eddig titokban tartott alkotmány-tervezetet hoz nyilvánosságra, amelyet a Heimwehr dolgozott ki és amely feltűnően hasonlít Seipel volt kancellárnak a keresztény-szocialista pártvezetőség tegnapi ülésén beterjesztett javaslatához. A Heimwehr alkotmányreform-tervezete gazdasági részben a rendi testületek alapján áll. A rendi testületeket ezerszer közjogi és autonóm szervekké építenék ki. A már fennálló gazdasági testületeket törvény-nyel kényszerítenek arra, hogy közjogi szervezetekké alakuljanak át. Ily módon közös céhek alakulnának a vállalkozók, alkalmazottak és munkások szervezeteiből. Minden testület maga intézné saját

brancha közigazgatását, úgy hogy a vám-, kitel- és adóügy autonóm közigazgatást hagná.

A gazdasági testületek szabályzata a területi tagozódás alapján állana. A tagozódás egyes láncszemei a község, a kerület, a tartomány és az állam. Minden alsóbb tagozat képviselőket küld a felsőbb tagozatba és a legfelsőbb állami tagozat képviselőiből áll elő azután a rendi kamara.

A jelöléseket az államtanács vizsgálná felül, amelynek jogában állana, hogy visszautasítsa az alkalmatlan jelölöket. Az államtanács maga a tartomány-főnökökből, a kormány tagjaiból, az állami kamarák elnökeiből és a Heimwehr megbízottjaiból állana.

Bevezetik a zónarendszert a romániai vasutakon

Timişoara-Temesvár, január 10. Egy temesvári vasuti főtitkár érdekes felterjesztéssel fordult a CFR vezetőséghez. Az előterjesztés célja kimutatni, miért van kevés utasa a vonatoknak és hogyan lehetne az ezzel kapcsolatos deficitet racionális módszerrel megszüntetni.

A terv abból az egyebekből tények által igazolt megállapításból indul ki, hogy a vonatok utasainak száma azért csökkent, mert mindenki, aki csak teheti, auton utazik. Ha az autók drágábbak is, másrészt viszont gyorsabban ér vele célhoz az utas. Az autók konkurrenciája napról-napra erősödik és ideje volna, ha a vasut ezt a versenyt végre racionális eszközökkel letörné. Ezt az eszközt a terv a zónarendszer meghonosításában látja. A zónarendszer előszerettségének és jövedelmességének bizonyítására csak a harmadik és negyedik osztályokkal kapcsolatosan végez számításokat.

A zónarendszert a terv a következőképpen véli megvalósíthatni:

Egy kilométertől 10 kilométerig harmadik osztályon a viteldj 6, a negyedik 4 lej volna. 11 kilométertől 20 kilométerig 10, illetve 8 lej, 21 kilométertől 27 kilométerig 15, illetve 10 lej, 28 kilométertől 40 kilométerig 30 illetve 15 lej, 41 kilométertől 55 kilométerig 45, illetve 23 lej, 56 kilométertől 70 kilométerig 60, illetve 0 lej, 71 kilométertől 85 kilométerig 75 illetve 37 lej, 86 kilométertől 100 kilométerig 90, illetve 45 lej. 101 kilométertől 115 kilométerig 105, illetve 57 lej, 116 kilométertől 130 kilométerig 120, illetve 60 lej, 131 kilométertől 145 kilométerig 135, illetve 68 lej, 161 kilométertől 175 kilométerig 160, illetve 80 lej, 176 kilométertől 200 kilométerig 180, illetve 90 lej, 201 kilométertől 225 kilométerig 210, illetve 105 lej, 301 kilométerig 270, illetve 135 lej.

401 kilométeren felüli távolságot, eltekintve attól hány kilométert tesz ki, az utas a harmadik osztályon 300, a negye-

dik osztályon 150 lejért tehesse meg abban az esetben, ha az utazás időtartama nem haladja túl a huszonnegy órát. Ha az utas közben Bukarestet érinti, új jegyet kell váltania. Ha a zónarendszer alkalmazását — érvel a felterjesztés — ötszáz kilométer hosszú uton akarják szemléltetni, arra az eredményre jutunk, hogy ez a vasutnak 137.000 lej bevételt jelent. Hat vonatjártat — retour-jegy nélkül — hozadéka 822.000 lej. Ha most tízvenhat vasuti vonalon való egyszeri járatot veszünk alapul, a vasut napi bruttó jövedelme 13.152.000 lej, egy hónapban 394.560.000 és egy évben 4.734.720.000 lej.

Hol van még a személy-, gyors- és expresszvonatok első és második osztálya, a mellékvonalak jövedelme. Spaczek számítása szerint egyedül a személyvonatoknál a zónarendszer alapján a vasut évi jövedelme 7.575.552.000 lej volna. Tekintettel arra, hogy a vasut évi kiadási 12 milliárdra rugnak, a zónatarifa által, egyedül a személyvonatoknál, ezeknek a kiadásoknak jórészt meg lehetne téríteni.

Az előterjesztés szerint a zónarendszer meghonosítása alkalmas volna az autók konkurrenciájának letörésére. Természetesen ebben az esetben azonban az egyelőként nagyon üdvös zónarendszeren kívül a CFR-nek még más újításokat és javításokat kellene bevezetni, hogy a közönség véglegesen visszatérjen a vasúthoz.

„EXPRESS” libahus csarnok Ajánlok közismerten jól kezelt tiszta libasirt, libabört, füstölt húst a legolcsóbb napi árak mellett. Friedmann M. Oradea, (Nagypiac-tér) Piata M. Vit. 11. szám.

Hirdessen az Uj Keletben

Drákó

Megjelent a Mac

Bucureşti-Bukare Kelet tud.) A „M száma közli Madg nek az új adótor vonatkozó utasítás a törvény alka merteti és néhány zést tartalmaz. A val kapcsolatosan mások tételének ki — a végrehajta adóvallomás alól a egyetlen elemi jö nek. A második s ugy intézkedik a hogyha valaki kése vallomását, fűg kalmazni kell, fűg rosszhiszemiséget lapítják, vagy sem önmagában igazolj sát. Vis major ese tgyi szervek, az e után eitekinthetne alkalmazásától. Ez történhetik meg, előrt terminus ut megteszik. Az eze adóvallomásokkas menteségét sem le

Csak a kereskedőknek a hamis vallomások elleni büntetés

A törvény harmadik cikkében a hamis adóvallomások elleni büntetés az adó jövedelmét nem megakadályozza az alá kerülő nettó jö állapítsák. Ez a rólóg a kereskedők mert a kereskedők delmük bevallására mazzák ezt az inté és a szabad foglalkozásúknál becsülés alap jövedelmét és így en a pénzügyi e hogy valakinek a ne mint amennyi adó zik, ugy ezt egy t elleni csalást és z összegnek megfele fizetni. Ez a bünt kor alkalmazható, kénytelen jövedelez aktákból és regisz Nem alkalmazható ha az adó megállá történik.

Még a könyveknél ad

A törvény negy könyvecskéket kötel kedik. Még szokt vesekével rendezke adót nem fizetne fell kell tüntetni van az adófizetés adókony nélkül t terjedő büntetésse felmutatása nélkül aktát nem lehet peznek a születés ságra vonatkozó a polgársági igazolva szükséges az adók sági akták kiállítá

A hatodik szak az adófizetőknek, nek adót és így rendelkeznek, kö tósággal közölni, talnál fizetik a g

A vállalkozóknak kell a zottal

A hetedik szak vállalatokat, hog azoknak fizetésér nek be a pénzü évre vonatkozóan terjeszteniök a listákat. Ennek a tartását 2000-10 tétéssel sújtják,

Drákói szigorúsággal fogják alkalmazni az új adótörvények szankcióit

Megjelent a Madgearu féle pénzügyi törvények végrehajtási utasítása, amely kegyetlen szigorúsággal hajlja végre a törvény paragrafusait

București-Bukarest, január 10. (Az Uj Kelet tud.) A „Monitorul Oficial” mai száma közli Madgearu pénzügyminiszternek az új adótörvények végrehajtására vonatkozó utasításait. A végrehajtó utasítás a törvény alkalmazásának módját ismerteti és néhány igen érdekes rendelkezést tartalmaz. A törvény első szakaszával kapcsolatosan — amely az adóvallokások tételének kötelező voltát mondja ki — a végrehajtási utasítás mentesíti az adóvallokás alól azokat a fizetőket, akik egyetlen elemi jövedelemmel rendelkeznek. A második szakasszal kapcsolatosan úgy intézkedik a végrehajtó utasítás, hogyha valaki késedelmesen adja be adóvallokását, úgy a büntető szankcióit alkalmazni kell, függetlenül attól, hogy a rosszhiszemiséget az adófizetőnél megállapítják, vagy sem. A késedelmeskedés már önmagában igazolja a szankció alkalmazását. Vis major esetén azonban a pénzügyi szervek, az eset alapos megvizsgálása után eitekinthetnek a büntető szankció alkalmazásától. Ez azonban csak akkor történhetik meg, ha az adóvallokást az előírt terminus utáni egy hónapon belül megteszik. Az ezen időpont után beadott adóvallokásokkal szemben a vis major mentességét sem lehet felhozni.

Csak a kereskedőt sújtja a hamis vallomások szankciója

A törvény harmadik szakasza azon adófizetők ellen tartalmaz intézkedéseket, akik hamis adóvallokást adtak be. A büntetés azt az adófizetőt éri, aki bruttó jövedelmét nem vallja be és ily módon megakadályozza azt, hogy a megadózás alá kerülő nettó jövedelmét helyesen megállapítsák. Ez a rendelkezés tehát kizárólag a kereskedőkkel szemben érvényes, mert a kereskedők vannak bruttó jövedelmük bevallására kötelezve. Nem alkalmazták ezt az intézkedést az iparosokkal és a szabadfoglalkozásúakkal szemben, akiknél becsés alapján állapítják meg a jövedelmét és így az adót is. Amennyiben a pénzügyi szervek megállapítják, hogy valakinek a nettó jövedelme nagyobb, mint amennyi adóvallokásából következik, úgy ezt úgy tekintik, mint az állam elleni csalást és az adófizetők a letagadott összegnek megfelelő büntetést köteles fizetni. Ez a büntetés azonban csak akkor alkalmazható, ha az adóvallokás és a tényleges jövedelem közötti különbséget a számviteli és a regisztrációs iratok megállapítják. Nem alkalmazható azonban azon esetekben, ha az adó megállapítása becsés alapján történik.

Még azoknak is kell adókönyvecske, akik nem fizetnek adót.

A törvény negyedik szakasza az adókönyvecske kötelező bevezetéséről intézkedik. Még azoknak is kell adókönyvecskével rendelkezniük, akik semmilyen adót nem fizetnek. Az adókönyvecsken fel kell tüntetni azt, hogy az illető miért van az adófizetés alól mentesítve. Akit adókönyv nélkül találunk, 500—1000 lejig terjedő büntetéssel sújtják. Az adókönyv felmutatása nélkül semmilyen hivatalos aktát nem lehet kiállítani. Kivételt képeznek a születésre, házilásra, házasságra vonatkozó akták, valamint az állampolgársági igazolványok. Ugyancsak nem szükséges az adókönyv felmutatása bírósági akták kiállításánál sem.

A hatodik szakasz értelmében azoknak az adófizetőeknek, akik több helyen fizetnek adót és így több adókönyvecskével rendelkeznek, kötelesek a pénzügyigazgatósággal közölni, hogy melyik adóhivatálnál fizetik a globális adót.

A vállalatok január 31-ig kell betérjessék alkalmazottaik jegyzékét

A hetedik szakasz kötelezi az összes vállalatokat, hogy alkalmazottaikról és azokról, akik fizetéséről kimutatást terjesztenek be a pénzügyigazgatósághoz, 1930. évre vonatkozóan január 31-ig be kell terjeszteniük a vállalatoknak ezeket a listákat. Ennek az intézkedésnek be nem tartását 2000—10.000 lejig terjedő büntetéssel sújtják, ezenkívül pedig a rész-

vénytársaságoknak minden igazgatóját külön is 10-10 ezer lej büntetés sújtja. Azokat a tisztviselőket, akik elhanyagolják az adófizetők dossziójának vezetését, felhívják fizetésük elvesztésével sújtják. Súlyos büntetésekkel fenyegeti a törvény azokat a tisztviselőket, akik az adókönyvek kiállításánál követnek el szabálytalanságokat. Az ilyen tisztviselőket bíróság elé fogják állítani. Különösen drákói intézkedéseket tartalmaz a törvény azon tisztviselők ellen, akik baksis ellenében az adómegállapításnál járnak el szabálytalanul. Az ilyen tisztviselőket is bíróság elé küldi a törvény. A végrehajtási utasítás precizirozza, hogy ez a rendelkezés azokra a tisztviselőkre is vonatkozik, akik igazságtalanul bántak el az adófizetővel szemben, mert nem sikerült nekik anyagi előnyöket kicsikarni tőlük.

Milyen lesz az adóamnesztia.

A 14-ik szakasz értelmében azok, akik 1925. évtől kezdődően 1930. január 1-ig bezárólag nem tettek adóvallokást, vagy csak részben vallották be jövedel-

meiket, mentesítve vannak bármilyen szankció alól, ha 1930. február elsejéig szabályszerűen megteszik adóvallokásukat. Az adóvallokás egyszerű papíron is megtehető s ahhoz csatolható bármilyen akta, amellyel az adófizető jövedelmét igazolni kívánja. Nagyon gyanusnak látszik azonban a végrehajtási utasításnak az a rendelkezése, amely kötelezi az adóhivatalt, hogy állapítsák meg az elmúlt öt évre visszamenőleg, mennyi adót kellett volna fizetniük azoknak, akik nem tettek adóvallokást.

A következő szakaszok a késedelmi kamatok fizetéséről intézkednek.

E hó végéig be kell nyújtani az adóvallokásokat.

Cluj-Kolozsvár, január 10. December 25-én jelent meg a „Monitorul Oficial”-ban a pénzügyminisztérium rendelete újabb özőne. Ennek alapján Kolozsváron is megkezdtek már az adóhivataltól a hivatalos órák alatt.

Elkészült a belföldi munka védelméről szóló törvény, amelynek alapján külföldiek csak speciális engedéllyel dolgozhatnak ezután Romániában

București-Bukarest, január 10. A belföldi munka védelméről szóló törvényjavaslat elkészült. A javaslat szerint egyetlen idegen sem gyakorolhat Romániában mesterséget előzetes engedély nélkül. Az engedély kiadásánál tekintetbe fogják venni

a közrendet, a gazdasági, egészségügyi és morális szempontokat. Idegenek csakis abban az esetben kapnak engedélyt iparüzésre, ha ipari és kereskedelmi vállalatokat alapítanak. Minden idegen munka-

könyveket kap, amely nélkül nem alkalmazhatók senki által. Azok az idegenek, akik 1914 óta állandóan Romániában laknak, kötelezően évről-évre meghosszabbítandó tartózkodási engedélyt nyernek.

Vlad miniszter cáfolja, hogy szászvárosi lapjában karlista propagandát csinált volna

Az iparügyi miniszter nyilatkozatában élesen szembefordul a január 4-iki aktus revíziójának gondolatával

București-Bukarest, jan. 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A „Viitorul” már napok óta élesen támadja dr. Vlad Aurél iparügyi minisztert, akit a liberálisok azzal vádolnak, hogy cikkeket íratott a szászvárosi „Solia Dreptatii” című lapban Károly extrónörökök érdekében. A fentemlített lapban nemrégben két hatalmas cikk látott napvilágot, amelyek igen szimpatikus hangnemből írtak az extrónörök-

kösről. Vlad iparügyi miniszter most nyilatkozatot tettett közbe a bukaresti lapokban, amelyekben leszögezi, hogy nem volt tudomása a karlista cikkek megjelenéséről. Ő ugyan megalapította a szászvárosi lapnak, azonban nincs alkalmja az abban megjelenő cikkeket ellenőrizni. Még kevésbé volt lehetősége megakadályozni, hogy a karlista cikkek napvilágot lás-

sanak. „Egyébként, — mondja dr. Vlad Aurél — mindig dezaprobáltam a karlista veletlenségeket, mert szilárd meggyőződésem az, hogy az országnak nyugalomra van szüksége. Ennélfogva az ország érdekében vétekeznek azok, akik azt hiszik, hogy ezt a kérdést valaha is revidálni lehet.”

Beszüntette fizetéseit a temesvári Sváb Kereskedelmi és Iparbank, a Bánság egyik jelentős pénzintézete

A fizetési képességbe jutott bank aktívái fedezik a passzívát és remény van a szanalásra

Timisoara-Temesvár, január 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben bekövetkezett sorozatos bankbukások, kereskedelmi és iparvállalati inszolvenciák megdöbbentő képét rajzolják az ország gazdasági helyzetének. A fizetési képességek középpontja most, ugyiltszik, a Bánság fővárosára, Temesvárra helyeződött át. A Hermes bank inszolvenciája a gazdasági krízisben eddig elég jól ellenállt Temesváron, egyik napról a másikra olyan pánikszerű hangulattal idézett elő, amelynek következményei szinte beláthatatlanok. A betétesek és hitelezők, különösen a közép- és kisbankokat valóságosan megrohmozták, hogy kivonják tőlük a pénzt. Ez a run már is súlyos következménnyel jár, amennyiben a bánsági gazdasági élet és pénzpiac egyik igen jelentős tényezője, a Sváb Kereskedelmi és Iparbank ma reggel kénytelen volt fizetéseit beszüntetni.

Az előkelő intézet előtt drámai jelenetek játszódtak le, amikor a betétesek rádöbentek arra, hogy veszélyben van a pénzük. A Sváb Kereskedelmi és Iparbank napok óta nagy megpróbáltatásoknak volt kitéve, mert tömegesen vonták ki a hitelezők követeléseiket és ameddig tudott, addig fizetett is az intézet. Két nappal ezelőtt már bizonyos nehézségek merültek fel a kifizetések körül, amikor a nagyobb betétesek kifizetésére került a sor. Mára aztán — úgy látszik — minden pénzügyi forrás kimerült az intézetnek, mert kénytelen volt a kifizetéseket beszüntetni.

Az intézet tényleges helyzetéről ebben a pillanatban nem lehet tiszta képet alkotni. A helyzet ugyanis az, hogy csak a betétek összege meghaladja a 150 millió lejt, míg egyéb passzíváiról egyelőre nem lehet tudni semmit. A helyzettel ismerős pénzügyi körök véleménye szerint, a helyzet csak

pillanatnyilag súlyos, mert az intézet aktívái fedezik a passzívát.

Az egyezkedési tárgyalások a betétesekkel és a hitelezőkkel még kezdő stádiumban vannak és így nem lehet tudni, hogy hová fog ez az újabb bankbukás fejlődni. Különösen nem lehet tudni azt, hogy milyen újabb katasztrófát fog zúdítani a bánsági piacra, ahol máris arról beszélnek, hogy a bankbukások sorozatában egy újabb nagyintézet következik. A helyzet mindenesetre rendkívül komoly, alig akad bank, amelyik ne érezné feje fölött a Damokles-kardot és a hangulat az egész bánsági piacon pánikszerű.

— Csicserin Moszkvában beadta lemondását. Londontól jelentik: Csicserin orosz külügyi népbiztos Wiesbadenből Moszkvába érkezett és elterjesztette a külügyi népbiztosságról való lemondását.

és csakis a ME

szappanoszozni fog, hogy len legcélszerűbb izgatná, történik s a Nivea-Creme nem hatás. Mintak nem hagy fényt

millió lejt felett 100 millió vagyona. cselekednie a mert hiszen 10 mit e célra elő e bérház-épít- tekintve an- bizonyára elkültség meg- osi bérház-épít- közlül szolgál-

ehr tit- vegét

gy hogy a vám- közgazgatást

szabályzata a állana. A ta- község, a ke- állam. Minden küld a fel- sőbb állami ta- azután a rendi

nács vizsgálná állana, hogy en jelölöket. Az omány főnökök- az állami kama- vehr megbizott-

lszert on

tehesse meg utazás időtar- uszonbégny órát. etet érinti, új a zónarendszer felterjesztés — uton akarjuk ényre jutunk, 0 lej bevételt etour-jegy nél- lej. Ha most úó egyszeri já- ut napi bruttó- egy hónapban 4.734.720.000

y-, gyors- és sodik osztálya, Spaczek szá- eményvonatok- a vasut évi lej volna. Te- s évi kiadási natarifa által, ál, ezeknek a hetne téríteni. a zónarendszer na az antók e. Természete- ban az egyó- dszeren kívül ásokat és javi- hogy a közön- a vasuthoz.

s csarnok ezelt tiszta bört, füstölt rak mellett. (Nagypiac-tér) szám.

Keletben

Seipel fasciszta álmai

A fantaszlikus tervek szélibomlaszják az osztrák polgári többséget

Bécs, jan. 10. Mint előre jelezték, a keresztényszocialisták nagygyűlésüket mára hívták egybe. Seipel azért választotta ki a mostani időszakt, hogy Schober kancellár hágai szereplését megnehezítse és esetleges bukását elősegítse. Seipel ugyanis a Schober-féle alkotmányrevíziót nem tartja tökéletesnek és azt tulajdonképpen csak első lépésnek tekinti az új osztrák alkotmány meghozására. Seipel lényegileg rendi alkotmányt akar és olasz mintára a fascizmust akarja Ausztriában megalapítani s olyan korporációkat terveznek, amelyekben minden szakmában a munká-

sok és munkaadók egy szakszervezetben legyenek egyesítve. Seipel végso fantaszlikus terve az olasz-osztrák-magyar katolikus blokk megalakítása, amelyet Franciaország egyes köreiből is szívesen néznének, miután ezen katolikus blokk Bajorországra vonzóerőt gyakorolna és könnyen megbolygathatná a német egységet. A polgári pártok a Landbund és a nagynémetek pártja határozottan visszatartja Seipel intencióit és az egész kampány minden valószínűség szerint a polgári többség teljes megsemmisülését fogja maga után vonni.

Két fegyenc bilincseivel leütötte őreit és megszökött

Bucuresti-Bukarest, január 10. A varestiti börtön két lopás miatt elítelt foglyát tegnap délután a közeli Ciopiea községbe akarta egy börtönőr átkísérni, hogy az ottani csendőrponton kihallgassák őket. Utközben az ugynevezett Halta-Alba ponton a két betörő, akik egyelőre megbeszélte terv alapján már előzetesen

meglátították bilincseiket — rátámadtak a börtönőrré. Az egyiknek sikerült magát teljesen kiszabadítania bilincseiből és leritenni a börtönőrt. Elvették a börtönőr revolverét s azzal addig verték egybefőbe, míg eszméletlenül terült el. Ezután a börtönőrt a sánca dobta és tovább álltak.

Izgatás miatt elkobozták a palesztinai főmufti lapját

Két pártra szakadt a Kairói szir-palesztinai bizottság a főmufti szmelye miatt

Jeruzsálem, január 10. (Az Uj Kelet tudósítójától). A legfelsőbb muzulmán tanács hivatalos lapja, a „Jamea al Arabia” legutóbbi számában egy a főmufti életére törő zsidó összeesküvést írt. A lap egy légből kapott hístóriával operál és azt írja, hogy a zsidók sok ezer fonttal vesztegettek meg arab embereket, hogy a főmufti ellen merényletet kövessenek el. A felháborító cikk megjelenése után néhány órával Herry Sachernek, a palesztinai cionista exekutive elnökének, sir John Chancellor kormányzóval folytatott beszélgetés eredményeképpen a lapot elkobozták. A legfelső muzulmán tanács hivatalos lapjának elkobozása Palesztinában óriási szenzációt keltett, mert még eddig nem volt precedens arra, hogy a kormány ilyen energikusan és erőlyesen lépjen fel egy a főmuftihoz közelálló sajtóorgánnummal szemben. Nyilvánvaló, hogy a palesztinai kormány ezzel az intézkedésével Herry Sachernek a vizsgálóbizottság előtt tett vallomásaiban elhangzott figyelmeztetést honorálta, amelyben a palesztinai cionista exekutive elnöke felhívta a kormány figyelmét a palesztinai sajtó tul-

tengéseire és kérte a kormányt, hogy kellő szankciókat alkalmazzon, nehogy ezek a tultengések újabb zavargások kirobbanására adjanak alkalmat. Palesztinában valószínűnek tartják, hogy a kormány új sajtótörvényt fog lefektetni, amelyben a kormány felhatalmazza az összes kerületi komisárokat, hogy mindazokat a sajtóközleményeket, amelyek véleményük szerint a lakosság békéjére törnek, minden felsőbb meghatalmazás nélkül kobozzák el. A palesztinai „Felestin” angol kiadásának január 4-iki számában újra visszatér a főmufti elleni állítólagos zsidó összeesküvés kérdésre és azon reményének ad kifejezést, hogy a kormány nem fog visszariadni attól, hogy az összeesküvést szító egyéneket szemben alkalmazza a bünygi eljárást. A „Felestin” emlékezteti a kormányt arra a merényletre, amelyet Norman Bentwich, Palesztina főügyésze ellen követtek el és hangoztatja, hogy a politikai merényletek átkát a zsidók hozták az országra. Az arab lap természetesen elhallgatja, hogy Norman Bentwich maga is zsidó és a merénylő egy fiatal arab volt, aki vallomásaiban ki-

fejtette, hogy a merénylet elkövetésére az arabok uszították őt.

Kairó, január 10. A Kairóban székelő Szir-palesztinai bizottságban a jeruzsálemi főmufti és annak jelentősége körül felmerült kérdések miatt szakadás állott be. A bizottságnak egyik része Nissim Sebaa és Mohamed Ali Taher tagokkal az élén, a jeruzsálemi főmufti védelmére keltek és megvádolták a bizottságnak egyik tagját, dr. Shahbandert és a mögötte álló tekintélyes csoportot, akik a főmufti ellen foglaltak állást, azzal, hogy a bizottság érdekei fölé helyezik személyes érdekeiket. Dr. Shahbander az ellene elhangzott támadásra reflektálva, éles szavakban támadta a főmuftit és kifej-

te, hogy az arab nép az őt a főmuftinak igen csekély jelentősége van és az arab nép összessége nem támogatja a főmuftit. Ezen súlyos nézeteltérések folytán beállott szakadás miatt a bizottság el kellett halassza a palesztinai események arab károsultjainak segélyezésére rendezett bált.

Dr. Shahbander a Szir-palesztinai bizottság egyik legtekintélyesebb tagja, aki intenzív propagandát fejt ki a jelenlegi palesztinai és sziriai arab rezsim ellen. Néhány évvel ezelőtt dr. Shahbander nagy anticionista propagandát fejtett ki Londonban és egy népgyűlésen gyújtó beszédet tartott a cionista mozgalom ellen.

Amanullah visszatérése ellen foglaltak állást az afganisztáni törzsek

Pashaver, jan. 10. Ideérkezett jelentés szerint Nadir kán, afgán király együttes audienciára hívta össze a különböző törzsek képviselőit és közölte velük, hogy Németország, a Szovjetunió és Franciaország képviselői már megérkeztek Kabulba. A király hozzátette, hogy azt a kívánást támogatná nála, hogy Ama-

nullah volt királynak tegye lehetővé az Afganisztánba való visszatérést. A törzsek képviselői ez ellen élesen tiltakoztak és az országos audiencia résztvevői határozatot hoztak arra, hogy semmi körülmények között sem engedik meg Amanullah visszatérését.

Öt év alatt 73 ezerrel növekedett a romániai bebörtönzöttek száma

Egy bukaresti lap statisztikája a román börtönök lakóiról

Bucuresti-Bukarest, január 10. A „Lupta” érdekes statisztikát közöl a romániai börtönökben fogva tartott bűnözőkről. A statisztika szerint 1923 óta 73 ezerrel szaporodott a bűnözők száma és a börtönlakók évről évre a számtani haladvány pontosságával szaporodnak. Az 1927-ben fogvatartott delikvenszek közül 1795 rendelkezett magasabb kulturával,

2000 nek volt valamelyes iskolai végzettsége és 9000 volt az analfabéták száma. A fogvatartottak közül 1500 férfi és 228 nő börtönbüntetésre, 754 férfi és 40 nő kényszermunkára, 17,040 férfi és 2147 nő fogháza volt elítélve. 1773 kiskorú fiú és 310 kiskorú leány szerepel az 1927-ben fogvatartott delikvenszek statisztikájában.

Amerikában már teljesen nyáriásra fordult az időjárás

Philadelphiiában 22 fokos meleget mértek

Newyork, január 10. A keleti partvidéken szokatlan meleg uralkodik. New Yorkban tegnap is 17.5 fok volt a hőmérséklet, holott ebben az időszakban a fagypontra körül a normális. Bostonban szintén 17 fok a mérték, míg a legmagasabb hőmérséklet Philadelphiiából jelentik, ahol a higanyoszlop 22 fokig szállott fel. Newyork-állam nyugati részében a hóolvadások árva megrázkasztotta a fo-

lyókat, úgy hogy komoly árvízveszedelem fenyegeti Syracuse, Auburn és Jamestown városokat.

Az Egyesült-Államok középső és délnyugati államaiból érkezett jelentések szerint az időjárás ott csapadékos, sőt több vidéken nagy vihar vonult végig, melynek a texasi határvidéken három halálos áldozata is van.

Letartóztatták egy varsói lap szerkesztőjét, mert kihallgatta az elnök és a miniszterelnök titkos telefonbeszélgetését

Varsó, január 10. Nagy izgalmat keltett a közvéleményben és a sajtóban egy különös politikai telefonkémkedési botrány. A decemberi kormányválság tartama alatt egy varsói sajtóügynökség munkatársa kihallgatta Baréle deignált miniszterelnök és Mosicki köztársasági elnök telefonbeszélgetését, amelyben egészen bizalmas természetű politikai dolgokról volt szó. A szóbanforgó varsói ügynökség, az

Agencia Wsodnia, a beszélgetés lényegét nyilvánosságra hozta bár csak bizalmas kiadás formájában. Több varsói lap mégis átvette a közleményt és így pattant ki aztán a telefonkémkedési botrány. A vizsgálat azonnal megindult és ma délelőtt a rendőrség letartóztatta az Agencia Wsodnia egyik szerkesztőjét, aki egyuttal több nagy varsói lapnak is munkatársa.

Menesztik az Anglia-indiai helyettes államtitkárát, mert súlyos indiszkréciót követett el

London, január 10. Az indiai minisztériumban súlyos indiszkréciót történt, amely valószínűleg Sir Russell helyettes indiai államtitkár lemondására fog vezetni.

Sir Russell vasárnap beszéd-t tartott Cambridge-ben, amelyben többek közt azt a kijelentést tette, hogy India egyhamar aligha kapja meg a dominiumi alkotmányt. Russell nyilatkozata óriási visszhangot keltett Indiában. Az angolokhoz szító liberális politikusok maguk is megdöbbennek, miután éppen azzal az érveléssel agítottak a pánindiai kongresszus függetlenségi határozata ellen, hogy India rövidesen amugyis teljes dominiumi önállóságot kap. Wendgewood Ben indiai miniszter ma

délben jelentést tett MacDonald-nek az Indiában beállott hangulat változásáról. Russell azzal védekezik, hogy az Indiába küldött távirati jelentések helytelenül adták vissza a kijelentést.

MacDonald, hir szerint, sem találta helytállónak ezt a védekezést és értésére adta Russellnek, hogy Cambridget beszéddel súlyos indiszkréciót követett el. A független munkáspárt lapja nyíltan felszólítja, hogy adja be lemondását.

— Tűz egy német kastélyban. Münchenből jelentik: Neokargemünd közelében egy XVI. századbeli kastélyban tűz pusztított. A kár igen jelentékeny.

Még j palesz

A palesztinai J

London, január 10. Kelet, hogy az antionista események vizsgálására kiküldött bizottság a napjezte a palesztinai bizottság tagjai Henry Bette Morris és Hettek Londonban. Palesztinai vizsgálóbizottság jelentése iránt a deklódés nyilvánvalóan a zsidóság és a tekintenek nagy sajnálnak előrelátó gu jelentése elé.

Sir Henry Bette bizottság tagja, aki adott nyilatkozatot, hogy a bizottság elkészítése előtt kihallgatni London zott-ság, mondott ton. — tisztában tóságával és annak érdekében a lehető legrövidebb a nyilvánosság ség szerint a bi gen be fogja te erre vonatkozóla ranciát vállalni. nük száma minik szerint min szünk, hogy mie járást. Kilenc h ténben, napona ság nagy erőfesz lat eredményess vizsgálat folyamá mások nagyjelen a bizottság elé s tek annak nehé

Jeruzsálem, jan cher, a palesztin elnöke. január 5 hogy ott dr. We kába való elutas ja azokat az aktu lyek közvetlenül jstus jelenlegi h cher elutasása léseket folytatott lor Palesztina k séges, hogy Lor rése után Harry venni a palesztin ügyosztályát, am ezelőtt vett át. nem venné át a ügyosztályának v ezredes fogja ell

Jeruzsálem, jan Agency a paleszt munkájának befej Jewish Agency ex palesztinai zsidosa tal nagyértékü en át ünnepélyes ker Merrimannak és wish Agency véd

OVAKODJATOK
A HIDEG, A NEDVESSÉG ÉS POR
VESZEDELMEITŐL
VEDJETEK
TOROKTOKAT, MELLETEKET ÉS A
TÜDŐKET A MEGHŐLÉS, TOROKFÁ-
JÁS, ASTMA, BRONSITA, INFLUENZA
ELLEN, A
VALDA PASTILLÁK
ÁLTAL; ELTÁVOLITJA ÉS LÉGYÖZI A
LÉGZŐ SZERVEK ELLENI BETEGES MEGTÁMADÁSOKAT
A DOBOZ FAC-SIMILJE
KAPHATÓ MINDEN
GYÓGYSZERTÁRSBAN

CHAP
Clu
AUGUST

Sebészeti, Belgyógyás
mor-, és anyagforgal
tás kezelése.) Szülés
és gyermekágyas osz
sál árkakkal. Nőgyógy
ta-, hollyag-, vesebaj
szet, Fül-, Orr- és g
Villamos kezelések F
és bakteriológiai viz
bejáróknak is. Mérsé
vos Prof. dr. Steiner

Ruhák

Még január végén nyilvánosságra hozza a palesztinai angol vizsgálóbizottság jelentését

A palesztinai Jisuv nagy ünnepséget rendezett a Jewish Agency két ügyvédjének tiszteletére és értékes ajándékokkal lepte meg őket

London, január 10. Megírta az Uj Kelet, hogy az augusztusi véres palesztinai események közvetlen okainak megvilágítására kiküldött angol parlamenti bizottság a napokban véglegesen befejezte a palesztinai vizsgálatot. A bizottság tagjai Sir Walter Shaw, Sir Henry Betterton, R. Hopkin-Morris és Henry Snell visszaérkeztek Londonba. A bizottságnak a palesztinai vizsgálat eredményeiről szóló jelentése iránt világszerte hatalmas érdeklődés nyilvánul meg, de különösen a zsidóság és az angol politikai körök tekintenek nagy várakozással a bizottságnak előreláthatólag nagy jelentőségű jelentésére.

Sir Henry Betterton a parlamenti bizottság tagja, a Zsidó Távirati Irodának adott nyilatkozatában kifejtette, hogy a bizottság jelentésének végleges elkészítése előtt még néhány tanút fog kihallgatni Londonban. A vizsgálóbizottság, mondotta Sir Henry Betterton — tisztában van annak nagy fontosságával és minden el fog követni annak érdekében, hogy a jelentés a lehető legrövidebb időn belül kerüljön a nyilvánosság elé. Minden valószínűség szerint a bizottság még e hó végén be fogja terjeszteni jelentését, de erre vonatkozólag nincs módomban garanciát vállalni. A kihallgatandó tanúk száma minimális és így a lehetőség szerint minden erőnkkel rajta leszünk, hogy mielőbb befejezzük az eljárást. Kilenc hétig dolgoztunk Palesztinában, naponta hat órát és a bizottság nagy erőfeszítéseket tett a vizsgáló eredményességének érdekében. A vizsgálat folyamán elhangzott tanuvallosok nagy jelentőségű anyagot tártak a bizottság elé s ezáltal megkönnyítették annak nehéz munkáját.

Jeruzsálem, január 10. Harry Sacher, a palesztinai cionista exekutive elnöke, január 5-én Londonba utazott, hogy ott dr. Weizmannal még Amerikába való elutazása előtt megtárgyalja azokat az aktuális problémákat, amelyek közvetlenül érintik a palesztinai Jisuv jelenlegi helyzetét. Harry Sacher elutazása előtt fontos megbeszéléseket folytatott sir John Chancellor Palesztina kormányzójával. Kétséges, hogy Londonba való visszatérése után Harry Sacher újra átfogja venni a palesztinai exekutive politikai ügyosztályát, amelyet három hónappal ezelőtt vett át. Amennyiben Sacher nem venné át az exekutive politikai ügyosztályának vezetését, úgy azt Kish ezredes fogja ellátni.

Jeruzsálem, január 10. A Jewish Agency a palesztinai vizsgálóbizottság munkájának befejezésével egyidejűleg a Jewish Agency exekutivejé, valamint a palesztinai zsidóság Kish ezredes által nagyértékű emléktárgyakat nyújtott át ünnepélyes keretek között sir Boyd Merrimannak és lord Erleighnak a Jewish Agency védőinek, akik a vizsgáló-

bizottság működése alatt, mint a zsidó-ügy védői, nagy szolgálatot tettek a palesztinai Jisuv érdekében. Az ünnepélyes aktus Palesztina két főbbjének: rabbi Kook és rabbi Meir, valamint a Jewish Agency palesztinai exekutive tagjainak jelenlétében történt meg.

Sir Boyd Merrimannak a Bezalet illusztrációival díszített, művészi kiállítású angol-héber bibliát, míg lord Erleighnak egy művészi kiállítású palesztinai albumot nyújtott át Kish ezredes a palesztinai zsidóság nevében. A két védőügyvéd asszisztenseinek: Mr. Da-

wisnak és Mr. Kaminskynek ugyan csak művészi kiállítású ajándékokat nyújtott át Kish ezredes. Sir Boyd Merrimann és asszisztensei meghatott szavakban köszönték meg a palesztinai zsidóság figyelmét és kifejezték, hogy az a kilenc hét, amelyet Palesztina földjén a palesztinai zsidóság körében eltöltöttek, felejthetetlen és maradandó élményük marad.

Rechoboton való átutazásuk alkalmával a kolónia zsidósága meleg ünnepelésben és lelkes óvációkban részesítette a zsidóság ügyének kitünő védőit.

A bankok és nagykereskedők után most a nagyiparosok is a kényszerezésségi törvény módosítását kívánják

Bucuresti-Bukarest, jan. 10. Az UGIR memorandumot terjesztett Iunian igazságügyminiszter elé a kényszerezésségi törvény megváltoztatása érdekében. Az igazságügyminiszter tanulmányozta úgy az UGIR memorandumát, mint a többi

ide vonatkozó előterjesztéseket. Valószínű azonban, hogy a közeljövőben nem kerül sor a törvény megváltoztatására. Az igazságügyminiszter úgy találja, hogy a törvény alkalmazása óta eltelt idő nem elegendő a törvény hatásainak és praktikus

eredményeinek alapos tanulmányozására. A romániai bankok szövetsége pénzemberekből és jogászokból álló bizottságot delegált a kényszerezésségi törvény módosítási lehetőségeinek tanulmányozására.

Borzalmas kegyetlenséggel gyilkoltak meg egy bukaresti zsidó kereskedő feleségét

A támadók ki akarták rabolni a szerencsétlen asszonyt, de nem sikerült felfeszíteniök a vaskazettát

Bucuresti-Bukarest, január 10. Az elmúlt éjszaka folyamán megrendítő rablógyilkosság történt Bukarestben. Eddig még ismeretlen tettesek behatoltak a Schwartz Herman bukaresti kereskedőnek Patre Carp-oca 15 szám alatti lakásába és a kereskedő ötven éves feleségét meggyilkolták. A betörők ezután megkísérelték felfeszíteni azt a vaskazettát, amelyben a kereskedő pénzét tartotta. Ez azonban nem sikerült és a betörők, akiket nyilván megzavarta valami munkájukban, eltávoztak a lakásból anélkül, hogy valamit is magukkal vihettek volna.

A szerencsétlen asszony tegnap délután temette el édesapját. A temetés után hazatért lakására, amely három apró és szegényesen berendezett szobából állt. Hazatérése után azonnal süveget ült a tragikus végű asszonyt, akit egymásután látogattak meg a rokonai és ismerősei, hogy kondoleájanak. Éjjel tizenegy órakor távoztak el a lakásból az utolsó látogatók.

Hogy ezután mi történt Schwartz Herman lakásában, azt az eddigi nyomozás során még nem sikerült megállapítani. Midőn éjjel felkelték Schwartz Herman üzletéből, amelyhez egy padega is tarto-

zik hazatért, borzalmas látvány tárult eléje. A hálószobában hatalmas vértocsában meggyilkolva feküdt felesége, akinek fejét nagy sebek éktelenítették. A szobában uralkodó rendetlenség arra mutat, hogy a gyilkosságot megelőzően az asszony kétségbeesetten védekezett és dülledett támadóival. A dülledés valószínűleg nagy zajjal történt s így teljesen érthetetlen, hogy a szomszédok a zajra nem lettek figyelmesek. A rendőrség kihallgatta Schwartz Hermann szomszédait, akik azonban semmilyen felvilágosítással nem tudtak szolgálni.

A Banca Naționala a visszleszámitolási hitel megszorításával fuzióra akarja kényszeríteni a kisbankokat

A Jegybank gyökeresen átszervezi visszleszámitolási politikáját

Bucuresti-Bukarest, január 10. (Az Uj Kelet tudósítójától). Miut ismeretes, a Banca Naționala a stabilizáció megvalósítása után módosította eddigi szervezetét és változásokat eszközölt a visszleszámitolási politikájában is. Az elmúlt esztendőben a Jegybank teljesen liberális befolyás alatt állott és a visszleszámitolási hitel megadásánál az a szempont érvényesült, hogy a kérvényező milyen kapcsolatban áll a liberális érdekeltségekkel. Ez a politika azt eredményezte, hogy a Jegybank a hasonló intézményeknél fennálló elvekkkel és szokásokkal szemben teljesen dubiozus váltókat számitolt le. A stabilizációs költségből jelentékeny összeget volt kénytelen a kormány a dubiozus váltók fedezésére a Jegybanknak kifizetni.

A Banca Naționala átszervezése óta ez a politika megszűnt természetesen. Történt azonban a Jegybank visszleszámitolási politikájában egy másik változás is. A Banca Naționala vezetői azt a megállapítást tették, hogy a kisbankok erejükön felül kiterjesztették működési körüket és az ebből adódó nagy költségek fedezésére továbbra is fenntartják a horribilis kamatokat. A Jegybank éppen ezért elhatározta, hogy a városok központjában lévő kisbankok visszleszámitolási hitelét redukálni fogja. Ezzel szemben a perifériákon lévő kisbankok hitelét növelni fogják. A Banca Naționala ily módon reméli finiora

kényszeríteni a kisbankokat, amelyek ily módon konszolidálódni fognak és miután költségeik redukálódnak, olcsó kamatokkal fognak dolgozni.

Megmenekült 30 fogoly az orosz pokol szenvedéseiből

London, január 10. Jackson angol miszter, aki most tért haza északsarkai utjáról, megrendítő történetet beszélt el tapasztalatairól tartott előadásán. Helsingforsban orosz menekültekkel találkozott, akik a pokolnál is szörnyűbb börtönből szöktek meg. Egy vallásos szektához tartoznak és az orosz szovjet életük fogyatélag tartó börtönbüntetésre ítélte őket, mert ragaszkodnak vallásuk elveinek, melyek sok tekintetben ellenkeznek a szovjet elveivel.

Az Északi tengerben levő Szolovecski szigetre száműzték őket. Kétszázal többben kerültek erre a földi pokolra, ahol fűthetetlen fabarakokban helyezték el őket. A hideg is rettenetes és az élelmiszer nagyon kevés. Már az első hetekben járványos betegségek támadtak köztük s minthogy nem volt orvos a szigeten, a betegek mind elpusztultak. A szektának mint egy száz tagja titkos istentiszteletre gyűlt össze valamelyik ünnepezen. Az örök rajtuköttek és elhurcolták őket

egy földalatti börtönbe. Innen csak akkor szabadultak ki, amikor megérkezett halálos ítéletük. Ekkor kivitték őket a kopár teugpartra, ott mindegyiknek magának kellett megásnia a sírját. Hóhérai ekkor levágták kezüket és lábukat, ezután bedobták csonka testüket a gödörbe.

Egyszerre elvitték a szigetről harminc foglyot a finn határ közelébe, hogy ott erdőirtásnak. Amikor megtudták, hogy a finn határ közelében vannak, fejszékkel agyonverték kegyetlen öreiket és megszöktek. Kevés élelmet és puskát vittek magukkal. Hetekig bolyongtak az erdőben csak boglyokkal és gyökerekkel táplálkozhattak. Végre teljesen elcsigázva átjutottak a finn határon és elfelejtették minden szenvedésüket, amikor finn katonákat pillantottak meg. A katonák elszállították őket Helsingforsba, ahol azután kórházi ápolásban részesültek.

Hirdessen az Uj Keletben

CHARITÉ
Szanatorium
Cluj-Kolozsvár, Str. Regală
Telefon 600

Sebészet, Belgyógyászat, (cukor-, vese-, gyomor-, és anyagforgalmi megbetegedések diétás kezelése.) Szülészet (külön szülészobával és gyermekágyas osztállyal). 8-10 napos pautás árákkal. Nőgyógyászat. Urologia prostata-, hólyag-, vesebajok) Orthopedia. Szemészet, Fül-, Orr- és gégegyógyászat, Röntgen Villamos kezelések Fogó-éshizókurák, Vegyi és bakteriológiai vizsgálatok. Gyógyfürdők bejáróknak is. Mérsékelt árak. Igazgató főorvos Prof. dr. Steiner Pál.

Ruhákat szintelenít, fest, tisztít 24 óra alatt Czink, Cluj

ZSIDÓ KÖZÉLET

A Poale Cedek új akciója az aggmenház érdekében

Cluj Kolozsvár, jan. 10. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári zsidó iparos-egyesület, a Poale Cedek évről-évre gondoskodik arról, hogy szociális intézményei fejlődjenek és hogy azaz eszme, amelyet lobogójára tűzött, egyre szemmel láthatóan érvényesüljön. Csak természetes, hogy legutóbb életbeléptetett intézményét, az aggmenházat ki akarja építeni s példaképpen akarja bemutatni mindazoknak, akik a zsidó szociális élet kibővítésén fáradoznak.

A Poale Cedek aggmenháza már eddig is mintaszerűnek bizonyult. Tiszta és világos szobákban tölthetik életük alkonyát, azok az emberek, akik életükben nem a vagyonygyűjtésre gondoltak, hanem a becsületes kötelesség teljesítésére, akik szorgalmasan dolgoztak és munkájuk révén nem szereztek semmi egyebet, csak tisztességet és becsületet. Ezeknek az embereknek a fenntartásáról gondoskodik a Poale Cedek. Azonban a rossz anyagi viszonyok következtében az egyesület nincs abban a helyzetben, hogy újabb építkezéseket végezhesen. Rendezvények útján akarja elősegíteni azt a célt, hogy minél több elaggott zsidó testvér számára juttasson nyugodt néhány esztendő. Nagyon eredményesnek ígérkezik a Poale Cedek január 12-ikén megtartandó műsoros estéje, amelyet este nyolc órakor fognak megtartani a Str. Vair (Patak-utca 7.) szám alatt, az Építőmunkások Otthonában.

A gazdag műsorból kiemeljük dr. Reiter Artur főorvos megnyitó beszédét, Samuel Hermin hegedűjátékát, akit zongorán Útő Mária tanárnő kísér. Hajnal Győző énekel Stern Sándor zongorakíséreléssel. Simon Tibor saját szerzeményű verseit adja elő, Virág Lajos operanépes zsidó dalokat ad elő Antal István zongoraművész kísérete mellett. A hegedűkürtört Lakatos István, Schulz Ben, dr. Holbó Endre és Eichner Endre utóból áll, akik Dvorák Andante F-durját és Glasoun: Couranteját fogják játszani. Forgácsné Braun Teréz verseket ad elő, Trauring Gizella énekesnő áriáit, Mihályi Irén zongoratanárnő kíséri. Külön szerepe lesz az esznek Bukányi Enni, a világszínés zongoraművész játéka. Ezenkívül fog Dancos Izsa, a kolozsvári Magyar Színház művésznője, akit Sole Kató fog zongorán kísérni. Balázs Samu egy Ben Avai rapszódját fog előadni. Konferánsi fogják: Földes Imre és Simon György.

Cionista helyicsoport alakul Marosludason. Az erdélyi cionista szervezet kérésére kiszélesítése és reorganizációja a konferencia óta újabb lendületet vett. Ennek eredményeképpen legutóbb Nagyenyeden alakult meg a Zsidó Nemzeti Szövetség helyicsoportja, több helyen pedig, így Nagykarolyban, Marosludason és Borgoprundon most van alakulóban a helyicsoport. Az előkészítő munka legelőrehaladottabb stádiumban Marosludason van, ahol Riesel Jakob nagytisztviselői tag kezdte meg a csoport szervezését és ebben segítőtársa volt Pollák Márkus, aki eddig is sokat dolgozott önzetlenül a cionista eszméért. A csoport megszervezésével járó munka első eredményeképpen Marosludason Deutsch Tibor, Riesel Jakob és Citron László brünni barissziánus kezdeményezésére megalakult tíz taggal a Barisszia-hitchabrut, amelynek vezetősége a következő: Deutsch Tibor elnök, Weisz Izsó elnökhelyettes, Hirsch Mendel elnökhelyettes, Noar-biztos Weisz Kálmán. Az új Barisszia aktív részt vesz a helyicsoport megszervezésében és első cionista tevékenysége az lesz, hogy vasárnap megkezdje Marosludason és környékén a sékelakciót.

Helyreigazítás. Az Uj Kelet konferenciái beszámolójában a megválasztott nagytisztviselőbizottság tagjainak névsoránál nyomdai technikai tévedés folytán azt közölte, hogy dr. Schäffer Hermant is megválasztották a NIB tagjává. A valóság az, hogy a konferencia Schäffer Lipótot választotta meg erre a tisztségre és nem dr. Schäffer Hermant, aki a Jewish Agency tagja.

Dr. Hamburgerné előadása a WIZO teadélutánján. A kolozsvári WIZO keddi rendes teadélutánján „Mi az anyanyelv?” címen dr. Hamburg Józsefné tart előadást. A teadélután — mint rendesen — a Newyork bistermében lesz megtartva, délután 5 órai kezdettel. A háziasszonyi tisztséget ezúttal Adler Sámuelné és Becski Jenőné látják el.

Közgazdaság

Magyarországon ötven százalékkal emelkedett a fizetéseketelenségek száma

Budapest január 9. Most állították össze Magyarország decemberi fizetéseketelenségi statisztikáját, amivel együtt az elmúlt év kényszeregyezési statisztikája kialakult. Ezekből a statisztikából Magyarország gazdasági helyzetének további rohamos leromlására lehet következtetni. Decemberben Magyarországon 216 kényszeregyezési, 35 magánegyezségi és 50 csőd-eljárás indult meg. A decemberi fizetéseketelenségek passzívai 19.8 millió pengőre rúgtak. Ezzel szemben 1928 decemberében 94 kényszeregyezés, 6 magánegyezségi és 27 csőd jött létre Magyarországon 7.1 millió pengő passzával. Az egész 1929 évben 2075 fizetéseketelenségi eljárás indult meg 1267 millió pengőnyi passzával, míg 1928-ban összesen 1316 fizetéseketelenséget jelentettek be 95.2 millió pengőnyi passzával: Megállapítható tehát, hogy egy év alatt

a kényszeregyezések száma 50 százalékkal a passzívák összege pedig 29 százalékkal emelkedett. Szakkörökön rámutatnak arra, hogy 2925 óta a statisztika szerint most érte el Magyarország gazdasági válsága a legmélyebb pontot.

Külön figyelmet érdemel a fizetéseketelenségi statisztika lerombolásán a textilcégek fizetéseketelenségének alakulása. Valamennyi kényszeregyezésből 60—65 százalék a textil számára esik. Viszont megállapítható, hogy a textilcégek fizetéseketelensége rohamos emelkedése ellenére a szakma passzívainak összege 12 százalékkal visszafejlődött. Ennek okát a textiltipar viszonyaihoz kell keresni a magyarországi textilkereskedők nem élvezik már a régi korlátlan hitelt. A legközelebbi jövőre a magyarországi textiltipar helyzetét általában pesszimistákusan ítélik meg.

A hazai biztosítók egységesen lépnek fel a külföldi biztosítóintézetek illegitim terjeszkedése ellen.

Régi panaszra a hazai biztosítóintézetek, hogy a kormány évek óta eltűri a külföldi biztosítók illegitim terjeszkedését, amelyek nélkül, hogy fiókintézeteket állítanak fel, ügynökeik útján, főleg Erdélyben élénk működést fejtenek ki. Az illegitim uton dolgozó külföldi intézetek közül főleg az angol biztosító társaságok terjeszkednek.

Információk szerint a hazai biztosító társaságok egységes fellépésre készülnek a külföldi biztosítók ellen és közös akció útján akarják a kormány figyelmét felhívni arra a veszélyre, amely a külföldi intézetek terjeszkedése révén nemcsak a hazai biztosítóknak, hanem az államra is hárul. Az ügynökök útján dolgozó külföldi biztosítók ugyanis nemcsak a megadottak alól vonják ki magukat, hanem a biztosítások után a kötelező bélyegilletékeket sem röjják le.

A kolozsvári Árutőzsde ideiglenes bizottságának ülése

Szerdán, e hó 8-án tartotta rendes heti ülését az Árutőzsde ideiglenes bizottsága Romanovici Geizore elnökelete alatt. A Bizottság első sorban tudomásul vette azokat az intézkedéseket, amelyeket a Tőzsdének minél előbb való működésbe helyezése érdekében az iroda tett. Elhatározta az iroda a tagok beiratkozására vonatkozó felhívás szétküldését, amelyhez a Kereskedelmi és Iparkamarák és Mezőgazdasági Kamarák támogatását kéri. Együtt felkéri a munkatárs Kereskedelmi és Iparkamarákat, közöljék azon árúneveket, amelyek a törvény értelmében a Tőzsdén jegyeztetni kívánatosak. Javaslat tételén a tekintetben, hogy felkérésenek a külföldi nagyobb fogyasztó és termelő cégek, hogy a kivitel és behozatalt az Árutőzsde útján bonyolítsák le, ilyen irányban is lépések fognak tételni.

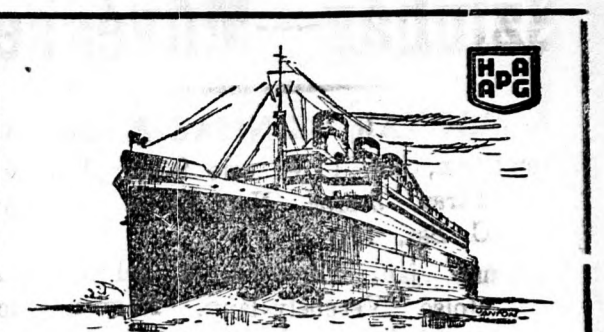
Mélyreható változás a Franco Romana Biztosítás életében.

A közelmúlt napokban fontos esemény történt a „Franco Romana Biztosító”-nál: Constantin Argetoianu v. miniszter, a román közéletnek talán legmarkánsabb alakja s aki elnöke a közelmúltban a „Drezenner Bank” részvételével Bucurestiben megalakult új román nagybanknak, a „Societatea Bancara Romana”-nak is, elvállalta a „Franco Romana Biztosító” igazgatóságának és végrehajtó bizottságának is az elnökségét.

Alaptőkét emel a nagyváradi Gazdasági Bank és Pénzváltó Rt. A nagyváradi Gazdasági Bank és Pénzváltó Részvénytársaság alaptőkét kétmillió lejről négy millió lejre emeli fel. Az emisszió útján bevonuló új érdekeltség Bíró Józsefet, a Bihar megyei Takarékpénztár volt főtisztviselőjét delegálja a bank igazgatóságára.

Ingatlan-árverések Kolozsvárt. A Mezőgazdasági Bank a Babos Testvérek tulajdonát képező következő ingatlanok Babos Danielt illető 1/9 ed részére tüzetett ki árverést: Strada General Grigorescu 46 és Strada Rosetti 2 szám 15.566 lej kikiáltási áron, Strada Sincal 17 szám 64.445 lej kikiáltási áron, Piața Mihai Viteazul 40 szám 777.788 lej kikiáltási áron, Alsóővespadi ingatlan 2.278 lej kikiáltási áron, kaszáló Nagymorgón 1335 lej kikiáltási áron Strada Cailor Ferate 1—3 szám 111.111 lej kikiáltási áron, Calea Regele Ferdinand 13 szám 582.456 lej kikiáltási áron. A fenti ingatlanokra március 21-én tartják meg az árverést. A Banca Albina árverést tüzetett ki dr. Kiss Ágoston Strada Maloasa 6 a számú emeletes házára, valamint Bács utca 2 számú ingatlanára. Az árverést március 29-ára tüzte ki a telekkönyvi hatóság egy millió 240.000 lej kikiáltási ár mellett.

A Tesatoria Ardeleana ellen csődöt kért egy külföldi hitelezője. A Manufactura Cotoniere Meridianele B. Darendson Fasseli cég a kolozsvári törvényszékhez csődnyitási kérést adott be a Tesatoria Ardeleana S. A. kolozsvári szövőgyár ellen.

Kitűnő utazás
Hamburgból
A HAMBURG—AMERIKA LINIE-vel
Délamerikába
(Argentína, Uruguay, Chile stb.)
Középamerikába
(Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico)
CANADÁBA
és
Északamerikába
elsőrendű gőzökkel. Kitűnő elhelyezés és ellátás
Felvilágosítások és ismertető díjmentesen kaphatók:
Hamburg—Amerika Linie S. A. R.
Lazarovitz L. H. vezérigazgató
Cluj, Str. Regele Ferdinand 69
Timisoara, Str. Mercy 2
Bucuresti, Calea Grivitei No 183

Csődöt kértek egy nagyváradi autólakker ellen. Langen V. Wolf becsi cég 5057 dollár követelése miatt csődnyitási kérést adott be Szántó és Lőrinczy nagyváradi autólakker ellen.

A csehszlovák vámrevízió. Prágából jelentik: A csehszlovák agrárvámok és nébihány ipari cikk vámjáról szóló revíziós tárgyalások a napokban döntő fázisba jutnak. A csehszlovák földművelésügyi miniszterium kidolgozta az agrárvámokat szabályozó tervezetet, amelyet a napokban a minisztertanács elé fog terjeszteni. Egyidejűleg meg fogják gyorsítani az ipari cikkek vámrevíziójára vonatkozó tervek elkészítését, hogy lehetőleg egy időben döntsön a fontos vámjavaslatok fölött a minisztertanács.

Jugoszláv bányászati az elmúlt esztendőben. Belgrádból jelentik: A napokban jelent meg a jugoszláv bányák működéséről szóló jelentés. Eszerint 1929-ben produkáltak: 442.114 tonna kőszén, 4.396.032 tonna barnaszén, 1.033.585 tonna lignitet 51.780 tonna kőszénbrikettet, 63 tonna aszfaltkővet, 450.496 tonna vasércet, 4495 tonna mangánércet, 30.539 tonna krómércet, 93.024 tonna bauxitot, 2757 tonna márványt 50 tonna aranyt tartalmazó érceket, 32.189 tonna nyersvasat, 21.322 tonna nyersrezet, 10.422 tonna nyers ólmot, 6509 nyerscinket. 46.092 tonna kőzet, 50.945 portland-cementet. Ezenkívül 1.125.558 köbméter földgáz használtak fel. Feldolgoztak 693 drb. malomkővet. Ez az eredmény az 1928-as produkcióval szemben 15 százalékos emelkedést jelent, értékben pontosan egymilliárd dinárral többet a tavalyinál.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirii No 9
Fiókjintézetek: Dej—Dézs, Beclean—Bethlen Jibou—Zsibó, Zălău Zilah.

Saját tőkét 58 millió lei

Foglalkozik a banküzlet minden ágazatával. Átutalások bel- és külföldre legelőnyösebben és legpontosabban eszközöl.

Engedélyezett devizahely.

Uj tüzfibeszerzési forrás!

Száraz, prima minőségű

vágott tűzifa

100 kgr.-ként 95 leiért

megrendelhető:

Transilvania dep. lemne și material de construcții cégénél

Str. Memorandului 74.

Telefon 111.

Uj tüzfibeszerzési forrás!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hiteb. Rt.

CLUJ, PIAȚA UNIRII 7. szám.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely, Nagyvárad és Temešvárt

Saját tőkét 141 millió lei.

Affiliált intézetek: Torda-aranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen, és Sz.-Keresztúr, Szászvárosi Takarékpénztár r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B.-hunyadi. — Minden bankügylet legelőnyösebben végez. Engedélyezett devizahely. Áruaktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad.

Nem fog a gyomra égni,
ha rendszeresen issza a
Málnási
Siculia gyógyvizet
kapható minden fűszerüzletben.

ülnek unista ében

országi komokban érdekből nemré... A közlés... száma az... ről tizen... kkal esett... két év... ot, vagyis... tték el. A... sok állítása... a pártban... nak rendő... atározatokat... zteriummal... a rendőrség... et szonnal... mindíg ideje... ártból kilé... ándékuknak... munkás- és... communista... ztattal.

oux: dár e-nál e Kvár

Philadelphia: Philad... ban acetil... zió követke... z életet vesz... emek közötti... ltási munká... más személy

Cseh fey... Frisstadtl... drak s több... zástétek. A... zástéget kel... tegyenek... almanak.

az angol... zentik: az... bankamat... lékban tar...

rvány Lon... Az utóboi... természetű... elő az angol... rnézban á...

án az ame... a londoni... nferenciára... Washington... zott annak... ra, ma el... i delegáció... tengeri le... részvételre... lamtitkár a... te, hogy az... nényiségekkel

egy buda... k: Az Üllői... sztváj pékme... sztváj a gaz... el ezeltt kez... zlet nem akart... anyagi hely... k, pár héttel... próbálkozott... e-utóban. Az... neg, azonban... yt. Ekkor el... követ el. Fe... a gázcsapott... s mire a fele... alt. A pékek... át halottjának

katasztrófa... entik: A vir... egy tehervo... rna felrobbant... az egész vas... si porrá égett... sedett holttes... rgók lehettek... a tehervonat... ket a halál.

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA: Szombaton, jan. 11-én este 9-kor: Tommy és Társa. 3-szor. Napi bérlet 24. szám, C. Ssz. 170.

Vasárnap, jan. 12-én d. u. fél 3-kor: Az utolsó Verebély-lány. Nagyon olcsó mozi-helyekkel. Kondor Ibolyával, Betegh Béával, Solthy Györggyel, Tompa Bélával, Ihász Aladárral, Leóvegyvel, Selmeczeivel. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ssz. 171.

Vasárnap, jan. 12-én d. u. 6-kor: Nagy kabaré előadás sorsolással. A motor, Pílangó, Laji bá' élményei. Nagyanynánk, anyáink és leányaink táncja. Új magán-számok, tréfák, táncok. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Ihász, Tompa, Solthy felépése. Sorsolás: 50 ingyen színházi jegy szabadon választandó előadásokra. 100 ingyen jegy szabadon választandó mozi-előadásokra. — Rendes helyárak. Ssz. 172.

Vasárnap, jan. 12-én este 9-kor: Tommy és Társa. Operette-újdonosság, 4-szer. Bérlet-szűnetben. Ssz. 173.

Hétfőn, jan. 13-án este fél 9-kor: Tommy és Társa. Operette-újdonosság, 5-ször. Napi bérlet 25. sz., A. Ssz. 174.

Kedden, jan. 14-én este fél 9-kor: Tommy és Társa. 6-szor, Bérlet-szűnetben. Ssz. 175. A heti műsorra tűzött összes előadások jegyei előre válthatók a színház pénztáránál délelőtt 9-től 1-ig és délután 4 óráig.

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton 3 és félhatkor: I. Az ember és az ördög. II. Párisi Midinette. III. Vidám társaság és a rakéta-autó. IV. Charlie és a titokzatos börtön. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Matiné 20, 15 és 10 lejes helyárakkal: A kalandorok országa. Hatalmas kalandordráma. Főszerepben Beregi Oszkár és Renée Andorée. Kacagató burleszk, mint kiegészítő műsor.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton 5, 7, 9 órakor: A kalandor. (A végzetes asszony). Filmre irta Székely János. Rendezte V Turjansky Főszereplők: Brigitte Helm, Ivan Mosjoukine és Dita Parlo.

Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor: A kalandor. (A végzetes asszony.)

SELECT-MOZGÓ:

Szombat: A cárnő és a gárdahadnagy. Petrovics Szevetislav legújabb filmje, mely mindenütt óriási sikerrel futott. Partnerei: Mary Kid és Eszterházy Ágnes. Vasárnap: A cárnő és a gárdahadnagy. Hétfő: A fogoly. Gyönyörű exotikus felvételű film, melynek főszerepeit Milton Sills és Dorothy Mackail alakítják.

URANIA-MOZGÓ:

Szombat: A sarlatán. Szenzációs premiert, izgalmas dráma, egyike a legjobb misztikus filmeknek. Főszereplők: Margarete Livingston és Holmes Herbert. Vasárnap: A sarlatán. Hétfő: A cárnő és a gárdahadnagy. Szalondráma, Főszerepben Petrovics Svetislav és Eszterházy Ágnes. Kedd: A cárnő és a gárdahadnagy.

A Magyar Színház közleményei

Holnap d. u. nagyszabású kabaré — sorsolással! Csupa vidámság, csupa mulatság lesz a holnap (vasárnap) délutáni kabaré. Új vígjátékok, kabaré tréfák, táncok, magán-számok fogják két és félórán át szórakoztatni a közönséget. Vonzó érdekessége lesz a kabarének a sorsolás, amelynek keretében 50 ingyen színházi jegyet (bármely szabadon választandó előadáshoz) és 100 ingyen mozi-jegyet (a magyar színház bármely mozielőadásához) fognak kisorsolni. Sorsjegy nincs, maga a belépőjegy a sorsjegy s aki jegyét megváltja annak reménye lehet, hogy az idény hátralevő részében ingyen látogathatja a színházi és mozi előadásokat.

Tommy és társa minden este. Az egész város hangos a „Tommy és társa” nagy sikerétől. Társaságokban, uccán, kávéházakban, mindenütt ennek a ragyogó, derűs új operettnek sikeréről beszélnek s a pénztárt

állandóan ostromolják jegyekért azok, akik még nem látták a „Tommy és társát”, Ma este (9 kor) harmadikszor, vasárnap este (színház 9 órakor) negyedszer, hétfőn (félkilenc-kor) hatodszor adják a „Tommy és társát”. Jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

A jövő héten Naftalin. A jövő hét különleges eseménye a „Naftalin” című énekes bohózat reprize lesz. A „Naftalin” Heltai Jenőnek legkedvesebb, legkacagatóbb bohózata, amelynek zenéjét Szirmai Albert irta. Most újították fel Budapesten is a „Naftalin”-t óriási siker mellett.

Ma utoljára: Ember és az ördög. Párisi Midinette és burlesk

Utoljára látható ma a magyar színházban a hatalmas új rekord műsor, amelynek keretében négy filmet vetítenek, négy briliáns világhírű filmet. Ma két előadásban látható ez az óriási műsor. Első előadás 3 órakor, második félhat órakor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Figyelem! Hétfőtől: Chicago (Várkonyi Mihállyal) és Diákttragédia (Grete Mosheimmal). Már most felhívjuk a közönség figyelmét a magyar színház hétfői új nagy film műsorára. „Chicago” a világ legszenzációsabb filmalkotása Várkonyi Mihállyal a főszerepekben és a „Diákttragédia” az elragadóan bájos Grete Mosheimmal a főszerepben.

Holnap d. e. 11 órakor matiné Kalandorok országa. 20, 15 és 10 lejes helyárakkal. A holnap délelőtti matiné a „Kalandorok országa” című izgalmas dráma kerül vetítésre, a főszerepben: Beregi Oszkár és René Adoré.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Szombat, január 11

Bukarest: 16: Katonazene. 19.45 Operá közvetítés.

Budapest: 9.15: Gramofonhangverseny. 1. Rossini: A sevillei borbély belépője. 2. Donizetti: Lammemoori Lucia — ária. 3. Sammartini: Régi olasz dal. 4. Mascagni: Parasztszeccsület — duett. 5. Puccini: Turandot 6. Strachey: Pirouette. 7. Halévy: A zsidónő — ária. 8. Rachmaninoff: Wir singen für Dich. 9. Gounod: Faust — ária. 10. O. Strauss: A csokoládékatoná 11. és 12.

Rossini: A sevillei borbély. — ária. 13. Verdi: Traviatta — ária. 14 és 15 Sullivan: A mikádó. 16. Weber: A bűvös vadász — borsdal 17. Puccini: Tosca — ária. 18. Liszt: Erdősongás. 20. Strauss: Cigánybárá. 21. Szántó: Londonban. 22. Grosz: Szeretnék szántani. 23. Helényi: Megy a gőzös Szárszora. 24. Záhle: Viscount Nelson. 25. Alford: Zenei egyveleg. 26. Toike: Régi bajtársak. 27. Gounod: Faust — katonakórus. 9. f. 0: Hírek. 12: déli harangzó az Egvetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05: Hangverseny. 1. Ch. Oberthur: Tündéregenda. 2. Zádor: a) Éjszaka; b) Emlék. 3. a) Hasselmans: Petite valse; b) F. Poenita: A zenélő óra. 4. Lavotta: Mezei bokréta. 5. Hasselmans; Gitana. 6. Tanay: Csavargók az utcákon. 7. Schuecker: Mazurka. 12.25: Hírek. 1.00: Pontos időjelzés. időjárásjelentés. 2.30: Hírek élelmiszerárak, 4.00: Hrabovszky Julia novellái: a) Szivárvány az égen. b) Egy asszony életéből. Felolvassa a szerző. 4.45: Pontos időjelzés időjárásjelentés hírek. 5.00 A Központi Statisztikai Hivatal előadása: Ortvyay György dr. egyetemi magántanár: A kereső nő szociális helyzete. 5.30: Zongoránegyesek: 1. Mozart G-moll zongoránegyes három tételben. 2. Taneiev: E-dur zongoránegyes négy tételben. 6.30: 6.30: Mit üzen a rádió? 7.30: Operettelőadás a Rip van Winkle. Utána Pertits Jenő és cigányzenekarának hangversenye. Közben időjelzés időjárásjelentés, hírek.

Bécs, Gráz: 18.00: Lux József Ágost író felolvasása. 18.35. Gunzel—Wester Lotte énekesnő Mähler dalokat ad elő. 19: Népszerű virtuózok és zeneszerzők. harang, xilofon, és üvegvirtuóz, vonóscitara, kromatikaus harmónika, kontragitar, füttyművészet. 20.10: Egy kísérletnovella felolvasása. 20.30: Behr: Kisértet című bohózatának előadása. Utána a Kerngold-jazz zenéje. Berlin: 20: Slágerszerzemények 21 Kabaré. Breslau: 20.30 Jazz két zongorán. Frankfurt: 21: Offenbach egyfelvonásos operettje. Hamburg: 17.30 Klasszikus operanyitányok. 19: Olasz operáriák. 20: Szemelvények bécsi operettből. Lipcse: 19.30: Rádiózenekar 21: Kabaré. Belgrád: 18: Tamburazene. 20: Viting operaénekes estje. Zágráb. 20.30: Osztrák zeneest. Bern: 20.30: Dalok. 22.15: Könnyű zene. Prága, Brünn, Kassa, Pozsony, Ostrava: 20.30: Rádió zenekar.

Varsó. Kattovicz, Krakko: 20.30: Könnyűzene.

Milanó, Torinó: 20.30 Operaközvetítés a milánói Scalaból.

Nápoly: 21.02: San Carlo Színház előadásának közvetítése.

Róma: 21.02: Vonós és énekkari hangverseny.

Daventry: 19: Saxofonszólo.

London: 19.45: Brahms dalok, 20.30: Katonazene.

Stockholm: 20.30: Beethoven F-moll zongoraszonátája.

Osio: 20: Színházi közvetítés.

Zürich: 20: Színházi előadás közvetítése

Vasárnap január 12

Budapest 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: Egyházi zene. 12.10: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Utána a honvédegyalozegred hangversenye. 330: A földmívelésügyi minisztérium előadássorozata. 4: Rádió Szabad Egyetem. 5.15: Rádics Béla és cigányzenekarának hangversenye. 630: Sporteredmények. 6.45: Vígjáték a Studióból. 8.50: Nagy Margit operaénekesnő hangversenye. Utána pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd a Fejes szalonzenekar és az Ostende jazz, valamint Horváth Gyula és cigányzenekarának hangversenye.

Apróhirdetések

ERTESEM A N. É. KÖZÖNSÉGET, hogy módomban van a husvéti zsír- és libabőr szükségletét az elképzeltet legolcsóbb árban szállítani. Saját érdeke, hogy zsír-szükségletét már most fedezze. Viszont-eladóknak és vendéglősöknek nagy árkedvezmény. Friedmann Sámuel Oradea, Cuza Voda 6. szám.

UTAZÓK! Berkovicsné vendéglője megnagyobbítva Oradea, str. Nicolai Iorga 19. Zöldfa-utca. Mérsékelt árak. Kitűnő házikonyha.

KIADÓ február 1-re modern, négyoszobás, utcai lakás és egy üzlet-helyiség. Háztulajdonosnál, volt Széchenyitér 39. 2769

HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL keresek egy jó-hangu, tehetséges fiatal embert. — Hozomány meggyezés szerint. — Megfelelő esetben kántori állásom átadása nincs kizárva. „Nagy zsidó város” jellegű leveleket a kiadóhivatal továbbít. 2771

NÖTLEN ZSIDÓ PÉK-MESTER, aki intelligens, komoly szakember, malomtulajdonos családjától nőstülhet. Referenciákkal ellátott leveleket „Egzisztencia” jellegű kiadóhivatal továbbít.

BELFOLDI gesztenyét métermázsánként 1600, pipridőt 3000, tavalyi jó szilvát 2500, belföldi mogorót 1800 lejért szállít utánvétellel. 30% előleg. Roóz Tauzi de sus. Baia-Mare.

URILEÁNY ellátást kaphat uricsalánál — Kóser háztartás, külön szoba, zongora, fürdőszoba. Jakab, Petőficutca 3. KÖRZET-képviseletet vagy utazó állást keres közismert agilis szervező. „Szakma mellékes” jellegű Rudolf Mossehoz, Cluj.

EGY IGEN TEHETŐSÉGES. irodai munkálatokban és a gabonaszakmában jelentékeny gyakorlattal bíró 22 éves, vallásos fiatal ember szerény fizetési igényekkel bármilyen ajánlatot fogad. Címe: Braun Márton metszőnél. Gilau

HATSZEMÉLYES luxusautó személyszállításokat jutányos áron vállal. Megrendelhető Cluj, Cal. Moşilor 131.

KÜLÖNBÉJÁRATU butorított szoba 1 vagy 2 személy részére kiadó. Cal. Moşilor 94.

ELEGÁNS butorított különbejárta szoba, fürdőszoba használattal, a belvárosban kiadó. Cím a kiadóban.

Uj Kelet Könyvosztálya

Table with columns for author names (Sokolow, A. Böhm, Schlesinger, Herzl, Nordau, Gelber, Max Brod, Holdheim, Friedemann, Ben-Ami) and book titles (Gesamte Geschichte der Zionismus, Der Zionistische Bewegung, Zionistische Schriften, etc.) with prices.

Wolfgang Weisl: Der Kampf um das Heilige Land Lei 315
Trumpeldor: Tagebücher: Leinen „ 373

Dr. Szónyi: Palesztina földrajza.. Lei 65
A. Paquet: In Palästina..... „ 54
Rundt-Bermann: Palästina..... „ 60
Kreppel: Juden und Judentum von Heute mit 200 Portre u. Illustrationen 1350 lei helyett 500.

Kaphatok az Uj Kelet Könyvosztályában.

Handwritten notes and signatures on the right margin.

Egy csele

Vertical text column on the far right edge of the page, partially cut off.